

Webinarreeks Innovaties voor Warmte in Wijken

Terugblik 14 februari 2022: Risicomanagement en slimme financiering

Meer dan 110 deelnemers waren aanwezig bij het eerste webinar van Uptempo! in de reeks Warmte in wijken. Caspar Boendermaker (BNG) en Gerwen van der Linden presenteerden het concept GROWE (geen risico overheid, wel eigenaar). In dit concept blijft de gemeente juridisch eigenaar van een modulair uitbreidbaar warmtenet. De gemeente zet een concessie mét het economisch eigendom in de markt voor vijftien jaar. Op basis van deze constructie kunnen de kapitaallasten ongeveer halveren, zonder dat er iets verandert aan de solvabiliteitsratio's van de gemeente. De exploitatierisico's zijn voor het warmtebedrijf. Na vijftien jaar kan de gemeente de looptijd eenzijdig verlengen, maar ook in zee met een andere partij. In Katwijk wordt dit voor het eerst toegepast; er wordt gesproken met gemeenten die dit ook willen. De constructie is ook geschikt voor bottom-up initiatieven.

Q Is GROWE een project, of een bedrijf?

A Een bedrijf in oprichting

Q In hoeverre verschilt deze aanpak van een 'gewone' concessie of DBFMO constructie?

A Met name het eigendom; juridisch blijft de gemeente eigenaar, economisch is het de exploitant die de concessie krijgt. Hierdoor is een lagere rente mogelijk en een langere afschrijvingstermijn.

Q Interessant concept. Maar wat is de meerwaarde tov 100% publiek? Immers heb je wel (een deel van) de financiële risico's, heb je voor 15 jaar beperkt invloed op het dagelijkse reilen en zeilen van het warmtebedrijf en heb je na 15 jaar het risico dat er geen partij te vinden is die verder wil met het net.

A Er is niet zozeer meerwaarde tov 100% publiek. Wel gaat het concept uit van een eenzijdige verleningsoptie (door gemeente) van de 15-jarige concessie.

Q Geothermie wordt genoemd in het filmpje. Welke schaal houdt de gemeente daarbij aan voor aantal aan te sluiten woningen?

A De bron geothermie biedt doorgaans ruimte om heel veel woningen van warmte te voorzien. In de case in Katwijk is de warmtebron aquathermie. Om te komen tot een werkbare business case is ca 300 de ondergrens voor het concept.

Q Komt dit ook overeen met de algemene regels in de nog te vormen warmtewet vanuit de regering

A Dit is getoetst aan de huidige wet en het concept

Q De grootste risico's ervaren de marktpartijen aan de kant van de inkoop/productie en verkoop/levering van warmte (naast volloopriscio ook de ontwikkeling gasprij's, weersinvloeden, enz.) in combinatie met de verantwoordelijkheid van leveringszekerheid die bij de warmteleverancier liggen. Hoe worden deze risico's door de GROWE aanpak verkleind?

A Alleen de kapitaallasten worden verlaagd. ,

Q Wie realiseert het warmtenet? Doet de marktpartij dat of is dat een separate uitvraag?

A Kan beide, tot nu toe is de concessiehouder ook opdrachtgever voor de realisatie..

Q Hoe hoog is de BAKin de wijk Kalkhoven / Mooi dat de businesscase in Katwijk in zichzelf al positief is! Met welke eenmalige aansluitbijdrage wordt gerekend per woning?

A € 4.500

Q Vallen alle componenten , equipment en infrastructuur, onder het financieringsregime van BNG Bank of alleen de infrastructuur?

A Beide is mogelijk zover het investeringen zijn. Dat is aan de concessiegever.

Q Een exploitant heeft een tegenstrijdig belang, hij wil juist warmte verkopen om zijn investering terug te verdienen. Dit betekent feitelijk dat de gemeente de warmte-fabrikant een gegarandeerde afname van xxx GJ/jaar moet bieden. Mogelijk dat bewoners binnen de 15 jaar gaan isoleren zal de afname van warmte terug lopen... is er voldoende nagedacht over deze problematiek?

A Een dynamisch rekenmodel maakt het mogelijk dat er dan meer woningen worden aangesloten.

Q Vreemd dat in een liberale markt de overheid garant moet staan voor commerciële activiteiten. Het risico is voor marktpartijen toch en niet voor de samenleving!

A Het eigendom van het warmtenet ligt bij gemeente. Risico's worden door bedrijven altijd bepaald. Dus het wegnemen van risico's heeft ook een voordeel voor het collectief. Omdat bedrijven met een kortere tijdshorizon werken betaalt het collectief vaak meer dan als een gemeente het risico neemt; deze kan langer de tijd nemen om een investering goed te maken.

Q Welke zekerheden kan de concessienemer aan haar financier bieden? Het juridisch eigendom ligt bij de gemeente en niet bij de concessienemer, hoe krijgt de bank haar geld terug als het bij de concessienemer misloopt?

A Doordat de gemeente dan in zal stappen en een nieuwe concessie uit kan geven.

Q Wat doet een gemeente met het risico dat er bij een tweede concessie geen enkele marktpartij meer inschrijft?

A De gemeente heeft een eenzijdige optie om de concessie te verlengen.

Q Is de instapmogelijkheid nodig, ondanks de bevoegdheden van de ACM?

A Daarmee krijgt de gemeente de regie weer in handen.

Q Ik hoor nog erg weinig over de risicoverdeling. Welke risico's zijn er op welke manier verdeeld in de GROWE aanpak?

A De uitvoeringsrisico's liggen bij marktpartijen; het risico op faillissement en geen inschrijver die de kapitaallasten dekt ligt bij de gemeente, deze moet dit in de jaarlijkse risicoparaagraaf in de begroting benoemen.

Q In voorbeeld Kalkhoven: wie ontwikkelt de bron, en wie is er eigenaar van?

A De eerste concessiehouder

Q In Vlaamse stad Eeklo is zo een concessiemodel al gerealiseerd, met als "winnende" partner een consortium van privaat nutsbedrijf Veolia en burgercoöperatieve Ecopower

<https://warmtenetwerk.nl/nieuws/item/vlaanderen-warmtenet-eeklo-partnerbelangen-verzoenen-essentieel-voor-opstart/>

A Dank

Q Is zo'n constructie ook toe te passen als een warmte initiatief/lokale energiecoöperatie de eigenaar is?

A Ja dat is goed mogelijk, als de gemeente wel mee wil werken.

Q Kun je de risico's voor de gemeente doorleggen aan de exploitant?

A Veel risico's wel.

Q Beslist de juridische of de economische eigenaar over een nieuwe warmtebron tijdens de looptijd van een concessie?

A Bewust is de concessieperiode slechts 15 jaar. In die periode ligt de verantwoordelijkheid voor levering bij de concessiehouder. Die zal hierover afspraken maken die niet korter zijn.

Q Het betreft een kleinschalige aanpak. Hoe ga je om met het volloop risico? En Hoe ga je om met nieuwe concessies?

A Nu is in de praktijk geen marktpartij bereid het vollooprisico te dragen.

Q Ik zag een kapitaallast van 6/7% voor wie is die dan?

A Dat is de normale situatie; dit halveert ruwweg in deze constructie.

Q Risico over kwaliteit van het warmtenet kun je m.i. verlagen door op Aquathermie nivo eerst de laagwaardige warmte naar de wijk te transporteren om dit vervolgens dicht bij de afnemers naar de gewenste temperatuur te liften. (concept buurtwarmtepomp).

A Dank

Q Met welk percentage rentelast moet je rekenen als de gemeente juridisch eigenaar wordt en de instapmogelijkheid accepteert?

A Bij de huidige rentes tussen de 2 en 3%

Q Heeft de BNG-financiering een looptijd die gelijk is aan de eerste concessieperiode (zeg 15 jaar)? Dus een volgende concessiehouder moet opnieuw een financiering aantrekken? Of ligt er een raamovereenkomst tussen gemeente en BNG waarin voorwaarden voor vervolffinanciering zijn vastgelegd?

A De overeenkomst heeft inderdaad een looptijd van 15 jaar omdat er dan een andere partij is.

Q Waarom zou een marktpartij hieraan meewerken? Ze gaan een lening aan, maar bezitten niks. Dus er staat niks 'tegenover' die lening, wat voor de marktpartij een enorm risico is.

A Ze hebben het economisch eigendom en de rente is lager dan als ze de kapitaalmarkt opgaan.

Q Is ook rekening gehouden met herinvesteringen?

A Deze zijn voor de marktpartij.

Q Is deze aanpak voorgesteld aan gemeenten in Gelderland, met name de Gelderse Warmte Infra Bedrijf die bezig is om een PPS op te zetten op regionale niveau?

A Niet bekend

Q Bij de aanwijsmogelijkheid in de WCW kan de gemeente nog sturen ná aanwijzing bijvoorbeeld op GJ prijs. Kan dit hier ook in de 15 jaar?

A De wet is uiteraard geldig.

Q Zien jullie mogelijkheden om binnen deze eigendoms-/zeggenschapsconstructie bewoners/afnemers te stimuleren om financieel te laten participeren (in de exploitatiefase)?

A Ja, maar goede samenwerking met de gemeente is een vereiste

Q Is er een minimum omvang nodig om deze aanpak toe te kunnen passen?

A Als er sprake is van een modulaire aanpak zijn modules van ca 300woningen mogelijk.

Q Gaat het alleen over tarieven (€/GJ) van de warmtebron (als beslissing criterium) of ook de verminderde CO2 uitstoot, ook als die alternatieve bron ietsie duurder zou zijn?

A Dat is een lokale afweging

Q Tegen welke kosten kunnen afnemers uit het warmtenet systeem stappen? Bij verduurzamen komt er een punt dat de kosten voor het warmtenet hoger zijn dan individueel.

A Dat mag altijd (wettelijk) maar komt in de praktijk niet zoveel voor.

Q Is dit nu een PPS of publiek warmtenet? Bij PPS: wat is rol van de marktpartij?

A Het is inderdaad een samenwerking waarbij de gemeente het juridische eigendom behoort en daardoor de rente laag kan houden.

Q Kan er een link komen naar de publicatie die BNG heeft uitgebracht en waar Casper aan refereert?

<https://www.bngbank.nl/magazine/Overig/Warmtetransitie-vergt-duidelijkheid-in-de-uitvoering>

Q In welke rol stapt een gemeente dan (bij trubbels) in?

A De gemeente kan dan een nieuwe concessie in de markt zetten en noodzakelijke maatregelen nemen om de bewoners van warmte te voorzien..

Q Mogelijk interessant is het Rira project duurzame warmte- en koude Amstel III dat inmiddels is afgerond en de publicaties beschikbaar zijn. Diffusie van (warmte- en koude) innovatie is een moeilijk onderwerp gebleken en daar is een interessant inzicht op gekomen dat staat beschreven in het rapport. De link is

<https://rira-project.nl/publicaties/>

Dank

Q Financiert dus de economisch eigenaar alle kosten voor?

A In het geval van Katwijk is PAW belangrijk geweest in de conceptfase.